

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'YINLARDAN FOYDALANISHNING AFZALLIK XUSUSIYATLARI VA ULARNING AHAMIYATI

Farmonova Madina Obidovna

Osiyo xalqaro universiteti

Pedagogika va psixologiya fakulteti

Ta'lim va tarbiya nazariyesi va metodikasi (boshlang'ich ta'lim)

mutaxassisligi magistranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15550998>

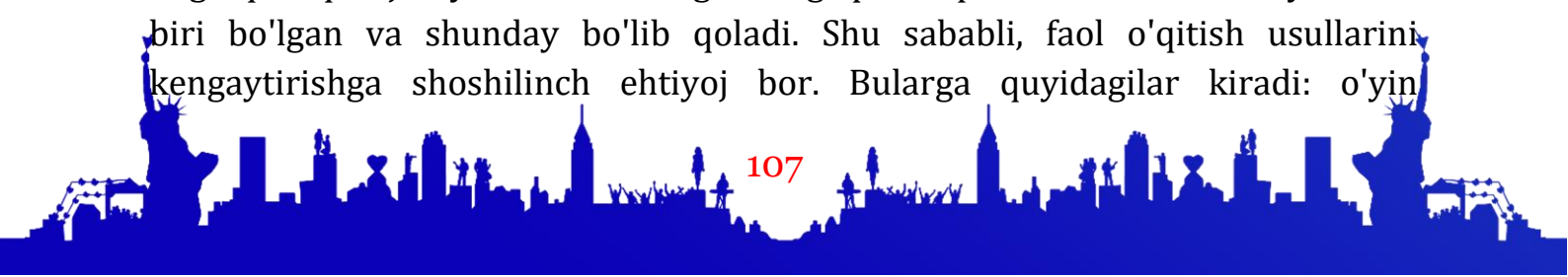
Annatsiya: Maqola boshlang'ich ta'limda o'yinlardan interfaol metodlar va o'qitish metodlarini qo'llash hamda boshlang'ich sinf darslarida ulardan foydalanishning maqsadga muvofiqligiga bag'ishlangan. Shuningdek, maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarini o'yinlardan foydalanishning afzallik xususiyatlari va ularning ahamiyati hamda ularni amalga oshirishning pedagogik shartlari, interfaol ta'limning nazariy asoslari va uning afzalliklari belgilab berilgan.

Abstract: The article is devoted to the use of interactive methods and teaching methods from games in primary education and the appropriateness of their use in primary school classes. Also, the article describes the advantages of using games for primary school students and their importance, as well as the pedagogical conditions for their implementation, the theoretical basis of interactive education and its advantages.

Kalit so'zlar: interfaol metodlar, boshlang'ich ta'lim tizimi, boshlang'ich maktab o'quvchilari, maktabdan tashqari ta'lim, interfaol ta'limning davlat ta'lim standartlari, interfaol ta'lim shakllari va usullari, o'yin shakllari va o'qitish usullari, tashkiliy-pedagogik sharoitlar.

Key words: interactive methods, primary education system, primary school students, extracurricular education, state educational standards of interactive education, forms and methods of interactive education, yin forms and teaching methods, organizational and pedagogical conditions.

Zamonaviy maktabning asosiy vazifalaridan biri bolalarga o'z qobiliyatlarini to'liq namoyon etishga yordam berish salohiyatni rivojlantirish. O'qituvchi nafaqat talabalarga bilim berish, balki shaxsiy motivlarni uyg'otish, o'rganishga qiziqish, o'z-o'zini takomillashtirish istagini uyg'otishi, "o'quvchilarni o'rganishga o'rgatishi" kerak. Va uning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi ko'p jihatdan o'quvchilarning kognitiv jarayonlarining rivojlanishiga bog'liq. O'quv jarayonida bolaning faolligi printsipi didaktikada asosiylaridan biri bo'lgan va shunday bo'lib qoladi. Shu sababli, faol o'qitish usullarini kengaytirishga shoshilinch ehtiyoj bor. Bularga quyidagilar kiradi: o'yin

texnologiyalari, muammoli ta'lim, aloqa va boshqa. Faol o'rganish usullari orasida men o'yinni tanladim. Bolalar har qanday faoliyatda, ayniqsa o'yinda erkin ishtirok etadilar.

Samarali turlaridan biri ta'lim faniga qiziqishni rivojlantirish vositasi - bu darslarda o'yinlar va ko'ngilochar materiallardan foydalanish talabalarda hissiy kayfiyatni yaratishga yordam beradi; bajarilayotgan ishga ijobiy munosabatni keltirib chiqaradi, umumiy ish faoliyatini yaxshilaydi va takrorlash imkoniyatini beradi.

Faoliyat - bu motivatsiyaning yuqori darajasi, bilim va ko'nikmalarni egallashga bo'lgan ongli ehtiyoj, samaradorlik va ijtimoiy normalarga rioya qilish bilan tavsiflangan va maqsadli pedagogik ta'sirlarning, ya'ni qo'llaniladigan pedagogik texnologiyaning natijasi bo'lgan faoliyatdir.

Faol usullar o'rganish - faoliyatni ta'minlaydigan usullar tizimi va o'quv materialini o'zlashtirish jarayonida o'quvchilarning aqliy va amaliy faoliyatining xilma-xilligi. Ular amaliy yo'naltirilganlik, o'yin harakati va ta'limning ijodiy tabiati, interfaollik, turli xil muloqotlar, dialog va poliloglar, o'quvchilarning bilim va tajribasidan foydalanish, o'z ishini tashkil etishning guruh shakli, barcha his-tuyg'ularning ishtirok etishiga asoslanadi. jarayon, o'rganish, harakat va mulohaza yuritish uchun faoliyatga asoslangan yondashuvdir.

Salomatlikni saqlash, kasallanish, charchoq, mehnat unumdorligini pasaytirish, shuningdek, sog'lom turmush tarzi uchun bilim, ko'nikma va odatlarni shakllantirish imkonini beruvchi salomatlikni tejaydigan texnologiyalarni asosiylaridan biri hisoblanadi. U maktabda bolaning sog'lig'ini maksimal darajada oshirish va o'quv jarayonini qulayroq qilish va ta'lim samaradorligini oshirish maqsadida bir qator usullar va usullarni birlashtiradi. Shakllarni tanlash quyidagilarga bog'liq muayyan shartlar: dars, mavzu, dastur, bolalarning hissiy holati. Darslarda jismoniy tarbiya mashqlari, barmoq mashqlari, artikulyatsiya mashqlari, kuchlanishni engillashtirish yoki bolalarni yangi ma'lumotlarning katta qismini idrok etishga tayyorlash uchun foydalaniladi, dam olish (sokin musiqa, tabiat tovushlarini tinglash) va, albatta, o'yinlar o'tkaziladi, kuchlanishni yengillashtiradi va diqqatni boshqa turdagi faoliyatga o'tkazishga yordam beradi. Ota-onalarga yig'ilishlarda bolalar uchun sog'likni saqlaydigan o'yinlarning ahamiyati haqida va uy vazifasini bajarishda ulardan uyda foydalanishni maslahat berish maqsadga muvofiqdir.

O'yin texnologiyasi bola ta'lim jarayonida yetakchi o'rinni egallaydi, chunki har bir bolani mustaqil ravishda o'rganishga o'rgatish, unda o'quv jarayoniga

faol munosabatda bo'lish, aqliy mehnatga ko'niktirish zarurligini shakllantirishdir.

O'yin o'rganishning o'ziga xos shakllaridan biri bo'lib, uni nafaqat o'quvchilar uchun ijodiy va izlanish darajasida ishlash, balki fanlarni o'rganishdagi kundalik qadamlar uchun ham qiziqarli va hayajonli qiladi. O'yinning qiziqarli tabiati ma'lumotni yodlash, takrorlash, mustahkamlash yoki o'zlashtirish kabi monoton faoliyatini ijobiy va hissiy jihatdan zaryad qiladi. Va o'yin harakatining hissiyligi kognitiv faoliyatni faollashtiradi, bu bolalarning darslardagi faolligini oshirishga, chalg'itishni kamaytirishga, o'quv samaradorligini oshirishga, amaliy va aqliy vazifalarni bajarishda mustaqillikka yordam beradi. Bolalarda o'yinga bo'lgan ehtiyoj va o'ynash istagi muayyan ta'lim va tarbiyaviy vazifalarni hal qilish uchun ishlatilishi va yo'naltirilishi kerak.

Hozirgi vaqtda darslar uchun o'yinlarni tanlash muammosi mavjud emas. Internet davrida siz har qanday mavzuda va har qanday mavzuda uni o'tkazish shartlari tavsiflangan o'yinni topishingiz mumkin. Lekin o'yin o'quvchining o'quv faoliyatini faollashtirish vositasiga aylanishi uchun uni dars turi va bosqichiga qarab to'g'ri tanlash, malakali va aniq tashkil etish va amalga oshirish kerak. Buning uchun, birinchi navbatda, ta'lim va ta'lim maqsadlarini tushunish va shakllantirish, bolalar o'yin davomida qanday ko'nikmalarni egallashlarini aniqlash, o'yinchilar sonini aniqlash, har bir bolaning o'yinda ishtirok etishini ta'minlashga harakat qilish (nazoratchi rolini o'ynash), didaktik materiallar va qo'llanmalarni tanlash, vaqtni rejalashtirish, xulosani o'ylash, umumlashtirish kabilarni qo'llash nafaqat tezlik va to'g'rilikni baholashga, balki o'yin davomida xatti-harakatlar va shaxsiy xususiyatlarning namoyon bo'lishiga, o'zaro yordamga, qat'iyatlilikka e'tibor berishni talab qiladi va bolalarga ularning yutuqlarini namoyish etadi.

O'yinni darsning istalgan bosqichida o'ynash mumkin va uning maqsadi bunga bog'liq bo'ladi. Dars boshida bolalarni tashkil qiling va qiziqting, ularning faolligini rag'batlantiring. Dars o'rtasida mavzuni o'zlashtirganlik darajasini tekshiring. Dars oxirida - bu qidiruv xarakteriga ega bo'lishi mumkin. Lekin darsning istalgan bosqichida o'yin qiziqarli, qulay bo'lishi va bolalar faoliyatining turli turlarini o'z ichiga olishi kerak. O'yinni tanlash dars turiga bog'liq. Yangi narsalarni o'rganish darslarida o'yindagi material bolalarning amaliy harakatlari bilan, masalan, ob'ektlar guruhlar yoki chizmalar bilan dasturlashtirilgan bo'lishi kerak. Materialni mustahkamlash darslarida harakatlar va misollarning xususiyatlarini takrorlash uchun o'yinlardan

foydalaniladi. Mavzu bo'yicha darslar tizimida turli xil faoliyat turlari uchun o'yinlarni tanlash muhimdir: ijro etuvchi, reproduktiv, transformativ, qidiruv va boshqa bir qator o'yinlarni misol qilish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Rafiyev A. , G'ulomova N. Ona tili va adabiyot (kasb-hunar kollejlari uchun darslik). T. , "Sharq", 2013.
2. Erkaboyeva N. Q. Adabiyot fanidan savol-javoblar to'plami. T. "Navro'z", 2018.
3. Golish L. V. , Fayzullayeva D. M. Pedagogik texnologiyalarni loyihalashtirish va rejalashtirish. T. , "Iqtisodiyot", 2012.
4. "Umumta'lim fanlari metodikasi" jurnali, 2018.
5. "Til va adabiyot ta'limi" jurnali, 2018.

